

Założenia

do projektu ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych

I. Aktualny stan prawny

W 2004 r. na mocy ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r.¹⁾, zwanej dalej „ustawą o FRIK”, utworzono Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych, zwany dalej „Funduszem”, za pośrednictwem którego są wspierane działania stymulujące rozwój regionalny kraju. Zadaniem Funduszu jest udzielanie preferencyjnych kredytów przeznaczonych na pokrycie kosztów przygotowania projektów inwestycji komunalnych realizowanych przez gminy oraz ich związki, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Działanie to ma na celu zwiększenie możliwości podejmowania inwestycji komunalnych przez gminy oraz ich związki.

Fundusz jest usytuowany w Banku Gospodarstwa Krajowego, a jego środki finansowe lokowane są na wyodrębnionym rachunku. Fundusz nie ma charakteru funduszu celowego lub agencji.

Fundusz ma charakter odnawialny („rotacyjny”) - oznacza to, że jego środki w części przeznaczonej na kredyty zasilają zwrótnie Fundusz. Środki na działanie Funduszu są m.in. pozyskiwane ze środków przekazywanych z budżetu państwa w wysokości określonej w ustawie budżetowej, z odsetek od lokat wolnych środków Funduszu w bankach lub z inwestycji okresowo wolnych środków Funduszu w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz w papiery wartościowe gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa. Ponadto minister właściwy do spraw finansów publicznych może upoważnić BGK do wyemitowania obligacji lub do zaciągnięcia kredytu, względnie pożyczki, z przeznaczeniem na dofinansowanie Funduszu.

Wydatki Funduszu są przeznaczone na preferencyjne kredyty celem pokrycia kosztów przygotowania dokumentacji projektów inwestycji komunalnych, pokrycia kosztów oceny wniosków, kosztów emisji obligacji, wykupu obligacji, spłaty pożyczek i kredytów oraz uzasadnionych kosztów działalności i obsługi Funduszu.

Oprocentowanie udzielanych preferencyjnych kredytów jest ustalone na poziomie wynoszącym 0,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych do redyskonta przez NBP.

Warunkiem udzielenia kredytu jest pozytywne rozpatrzenie przez BGK wniosku gminy lub związków gmin, zwanych dalej „inwestorem”. Bank udzielając kredytów jest zobowiązany uwzględnić kryteria przyjęte w ramach systemów realizacji poszczególnych programów operacyjnych.

---

¹⁾ Ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych (Dz. U. Nr 223, poz. 2218).

Wielkość udzielanych kredytów jest przewidziana do wysokości 80% zaplanowanych kosztów netto przygotowania projektu inwestycyjnego, bez uwzględnienia podatku od towarów i usług, nie więcej niż 500.000 zł na jeden projekt wskazany we wniosku. Fundusz dysponuje środkami finansowymi do poziomu wysokości kwot przewidzianych w swoim rocznym planie finansowym. Maksymalny okres kredytowania wynosi 36 miesięcy, a możliwa karencja w spłacie kredytu 18 miesięcy. Zabezpieczeniem spłaty kredytu jest weksel własny in blanco lub inne zabezpieczenie zaproponowane przez inwestora. Nie ma możliwości refinansowania kredytem ze środków Funduszu wydatków już poniesionych na pokrycie kosztów dokumentacji inwestycji komunalnej.

Fundusz, jako jednostka wyodrębniona w Banku Gospodarstwa Krajowego, ma własny plan finansowy, bilans oraz rachunek zysków i strat. Bank Gospodarstwa Krajowego jest bankiem państwowym. Działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego²⁾. Zgodnie z art. 4 tej ustawy do podstawowych celów działalności BGK należy wspieranie rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, realizowanych z wykorzystaniem środków publicznych. Do zadań BGK należy m.in. obsługa funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw.

II. Potrzeba zmian

Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawił informacje, że realizacja celów Funduszu jest utrudniona. Podstawowym tego powodem jest niedostosowanie parametrów kredytów udzielanych ze środków Funduszu do potrzeb jednostek samorządu terytorialnego, co skutkuje niskim zapotrzebowaniem na kredyty. W 2004 roku Fundusz został zasilony środkami budżetowymi w wysokości 15 mln zł, a w 2005 roku w kwocie 30 mln zł. Od 2006 roku w budżecie nie były przewidywane środki na dofinansowanie Funduszu, a jego działalność była finansowana ze środków uzyskanych przez Fundusz w latach poprzednich. Według Sprawozdania z realizacji planu finansowego Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych za II kwartał 2009 r. aktywa FRIK wynoszą 47.927.000 zł, z czego stan kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego osiągnął 17.329.000 zł. Wolne środki Funduszu w analizowanym okresie były inwestowane w dłużne papiery wartościowe. Jednocześnie z ww. sprawozdania wynika, że od dnia rozpoczęcia działalności Funduszu do dnia 30 czerwca 2009 roku:

- zostało złożonych 612 wniosków o wsparcie kredytowe na łączną sumę 89.761.000 zł,
- zawarto 515 umów o wartości 71.632.000 zł,
- z tytułu umów kredytowych wypłacono 48.400.000 zł.

---

²⁾ Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 65, poz. 594, z późn. zm.).

Zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zaszły w Polsce sprawiają, że założenia projektu ustawy, która wprowadziła Fundusz do obrotu prawnego, nie przystają do obecnej rzeczywistości i środki Funduszu pozostają niewykorzystane, a jest to dobry instrument, który po pewnych modyfikacjach, może jeszcze służyć wdrażaniu funduszy strukturalnych i skutecznemu wykorzystywaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Nie bez znaczenia jest kryzys gospodarczy, który jakkolwiek w Polsce nie objawił się w najgroźniejszej postaci, to i tak wpływa na zdolności inwestycyjne nie tylko podmiotów prywatnych. Dlatego też wsparcie, jakie gminy i ich związki mogą uzyskać z Funduszu nie jest bez znaczenia. Niepełne wykorzystanie środków Funduszu zostało odnotowane przez Najwyższą Izbę Kontroli, zwaną dalej „NIK”, która w dokumencie pn. „Informacja o wynikach kontroli zarządzania i wykorzystania na cele budowlane środków Funduszy w BGK” z maja 2009 r., zwanym dalej „informacją o wynikach”, wskazała, że istotną przyczyną niskiego wykorzystania środków Funduszu jest m. in. ograniczenie kręgu beneficjentów do gmin i związków gmin oraz ustalenie maksymalnej kwoty kredytu w wysokości 500.000 zł. NIK, w celu zwiększenia efektywności zarządzania środkami Funduszu, zalecił rozważenie nowelizacji ustawy. Należy przy tym zauważyć, że w przypadku niektórych projektów, na które składa się obszerna dokumentacja techniczna kwota aktualnie przewidziana w ustawie o FRIK, tj. 500.000 zł jest niewystarczająca. Dla przygotowania kompletnej dokumentacji, która umożliwiłaby przedstawienie projektu do zaakceptowania przez właściwą instytucję w systemie wdrażania funduszy strukturalnych i przyjęcia do realizacji w ramach danego programu operacyjnego potrzebne są bardzo wysokie nakłady, często przekraczające kwotę 500.000 zł; w szczególności dotyczy to przygotowania dokumentacji do projektów infrastrukturalnych.

III. Zakładane cele, podmiotowy zakres oddziaływania i skutki regulacji

1. Cele

Podstawowym i najważniejszym celem jest zwiększenie poziomu wydatkowania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a do tego może się przyczynić zwiększenie zainteresowania Funduszem. Jeżeli środki Funduszu będą wykorzystywane właściwie i zgodnie z przeznaczeniem przyczynią się one do realnego zwiększenia możliwości inwestycyjnych gmin i ich związków, a jeżeli zostanie przyjęta propozycja rozszerzenia katalogu podmiotowego ustawy, to również powiatów i ich związków (inwestorów). Zmiana ustawy może wpłynąć na rozwój społeczno-gospodarczy nie tylko regionów posiadających zdolności i możliwości inwestycyjne ale również na te obszary kraju, które dopiero nabywają doświadczenia w wykorzystywaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, zważywszy, że docelowym adresatem kredytów udzielanych przez Fundusz są inwestorzy, którzy realizują małe i średnie projekty współfinansowane ze środków europejskich. Jednostki te, ze względu na ograniczone możliwości inwestycyjne, nie w pełni czerpały korzyści wynikające z realizacji projektów w ramach programów operacyjnych. Środki Funduszu w dużej mierze likwidują tę barierę. Stanowią swego rodzaju zachętę dla inwestorów do zwiększania swojej aktywności na polu realizacji projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Zwiększenie wykorzystania środków Funduszu wpłynie nie tylko na ilość projektów, które mogą być realizowane w ramach programów operacyjnych, ale również na ich jakość i dopracowanie. Uczynienie z Funduszu instrumentu łatwiej dostępnego przyczyni się do poprawy efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego inwestorom, będącym przecież jednostkami samorządu terytorialnego, ułatwi im podejmowanie decyzji o realizacji

inwestycji komunalnych i w konsekwencji przyczyni się do poprawy absorpcji środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, ponieważ lepiej przygotowane projekty będą mogły być przyjmowane do realizacji, a to przyspieszy wydatkowanie tych środków. Fundusz został stworzony jako instrument pomocniczy dla wdrażania funduszy strukturalnych. Jego pełniejsze wykorzystanie pozwoli na przygotowanie projektów, które będą kompletne i poprawne oraz zgodne z celami określonymi w programach operacyjnych. To z kolei wpłynie na sprawność, szybkość rozpatrywania poszczególnych wniosków o dofinansowanie – będą one mogły od razu być przyjmowane do realizacji. Konieczne jest podkreślenie, że zmiany zaproponowane w niniejszych założeniach, które znajdują odzwierciedlenie w kolejnej nowelizacji ustawy o FRIK powinny być wprowadzone w miarę szybkim terminie. Dlatego niezbędna jest nowelizacja ustawy o FRIK. Fundusz jest obsługiwany przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który rozumie jak istotne jest sprawne i niezakłócone funkcjonowanie Funduszu w obliczu wydatkowania środków europejskich. To Bank Gospodarstwa Krajowego, po przeanalizowaniu akcji kredytowej w ramach Funduszu doszedł do wniosku i zaproponował zmiany w ustawie o FRIK. Niecelowe jest zatem, z punktu widzenia skuteczności i szybkości wydatkowania środków europejskich wprowadzania teraz takich rozwiązań jak miało to miejsce np. w przypadku funduszu mieszkaniowego, który został zlikwidowany jako odrębny fundusz obsługiwany przez BGK, a jego zadania i cele zostały włączone na mocy programu rządowego do działalności własnej BGK. Podkreślić należy, że po przeprowadzonej nowelizacji, gdy będą już znane efekty wprowadzonych ułatwień dla inwestorów i jaki to będzie mieć wpływ na działalność komunalną Ministerstwo podejmie się analizy ekonomiczno-finansowo-prawnej czy włączenie funduszu do działalności własnej BGK nie przyniosłoby pozytywnych efektów w zakresie wsparcia wydatkowania funduszy europejskich. To, co wymaga podkreślenia to fakt, że włączenie funduszu do działalności własnej BGK wymagałoby przyjęcia programu rządowego, a taki program byłby strategią rozwoju w rozumieniu art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), czyli musiałby spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. a także musiałby być poprzedzony m.in. przygotowaniem raportu ewaluacyjnego, który jest bardzo skomplikowanym dokumentem, a jego przygotowanie nie tylko jest kosztowne, ale zazwyczaj trwa około 6 miesięcy lub dłużej. Także przygotowanie programu rządowego w tym przypadku mogłoby trwać nawet około 1 roku, a przygotowany zakres zmian ustawy o FRIK ma być asumptem do wzmocnienia szybkości i efektywności wydatkowania środków europejskich, dlatego też nie ma powodu aby odwlekać przeprowadzenie zamierzonej nowelizacji. Realizacja projektów na inwestycje komunalne, nie tylko przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju ale również pomoże efektywniej wykorzystywać środki z funduszy strukturalnych. Kredyty udzielane ze środków Funduszu umożliwią przygotowanie skomplikowanej dokumentacji, która jest niezbędna do zaakceptowania projektu do realizacji w ramach danego programu operacyjnego. W obecnie obowiązującej ustawie katalog dokumentów, których przygotowanie może być pokryte ze środków Funduszu jest niewystarczający. Katalog tych dokumentów powinien zostać rozszerzony, co zwiększy efektywność wykorzystania środków Funduszu, a tym samym przyczyni się do poprawniejszego przygotowania projektów ocenianych przed przyjęciem do realizacji w ramach danego programu operacyjnego. Przyjmuje się, że wskazanie dodatkowych dokumentów, które mogą być objęte finansowaniem ze środków Funduszu, podniesie jakość projektów dofinansowywanych ze środków funduszy strukturalnych, co przyspieszy proces oceny takiego projektu, bez konieczności uzupełniania braków formalnych, a to przyspieszy wydatkowanie środków europejskich.

2. Alternatywne środki umożliwiające osiągnięcie zakładanych celów

Ustawa o FRIK dotyczy udzielania preferencyjnych kredytów inwestorom będącym wskazanymi jednostkami samorządu terytorialnego, przeznaczonych na przygotowanie dokumentacji potrzebnej do opracowania całego projektu, który mógłby być realizowany z udziałem środków europejskich. Wobec sytuacji opisanej przez BGK, a potwierdzonej przez NIK w informacji o wynikach, konieczne było podjęcie działań, które spowodują zwiększenie zainteresowania ubieganiem się o przedmiotowe kredyty. Konieczna stała się zatem zmiana warunków udzielenia takiego kredytu. W tym szczególnym przypadku zmiana warunków jest ściśle związana ze zmianą ustawy, a co za tym idzie zmianą aktów wykonawczych. W sytuacji, gdy chodziłoby o zwykły komercyjny kredyt istniałaby możliwość podjęcia alternatywnych działań bez konieczności zmian ustawowych, jednakże z uwagi na fakt, że mamy do czynienia z instrumentem kredytowym uregulowanym w przepisach rangi ustawy, inne działania (alternatywne) nie były podejmowane.

3. Podmioty, na które będą oddziaływać projektowane zmiany

Podmioty, na które oddziaływać będą projektowane zmiany ustawy o FRIK to przede wszystkim gminy, związki gmin oraz powiaty i ich związki. Jest to bardzo szeroki zakres podmiotów będących bezpośrednimi adresatami ustawy o FRIK. Należy mieć na względzie, że kredyt z Funduszu jest instrumentem stosunkowo elastycznym, a po wprowadzonych zmianach będzie również dostosowany do potrzeb kredytobiorców, dlatego tak szeroki katalog odbiorców jest potrzebny i uzasadniony.

Tym niemniej ustawa o FRIK, po przewidzianej nowelizacji, będzie oddziaływać, choć tylko pośrednio, na społeczności lokalne, osoby zamieszkujące na terenie objętym władztwem poszczególnych gmin czy powiatów oraz ich związków. To przede wszystkim dla tych osób tworzone są instrumenty, które pomogą rozwijać się wskazanym jednostkom samorządu terytorialnego, aby zapewnić osobom tam zamieszkującym jak najwyższy komfort życia.

4. Przewidywane skutki finansowe uchwalenia projektowanych zmian

Uchwalenie nowelizacji ustawy o FRIK w zakresie objętym przedmiotowym projektem założeń nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych, nie tylko dla budżetu państwa, ale również dla budżetów gmin, powiatów oraz ich związków.

Aktywa FRIK wynoszą 47.927.000 zł i w projektowanej ustawie budżetowej na 2010 r. z dnia 18 grudnia 2009 r. nie przewiduje się środków na zasilenie FRIK.

Co do budżetów inwestorów będących przecież jednostkami samorządu terytorialnego to trzeba zaznaczyć, że środki z Funduszu są środkami, które należy zwrócić, choć rzeczywiście na preferencyjnych warunkach. Budżety inwestorów nie odczują bezpośredniego przysporzenia z tytułu wzięcia kredytu. Natomiast pośrednim skutkiem zaciągnięcia kredytu z Funduszu na przygotowanie odpowiedniej dokumentacji jest dobrze przygotowany projekt, który jeżeli zostanie skierowany do realizacji z wykorzystaniem środków europejskich, może poprawić ogólną sytuację inwestorów, w tym również sytuację finansową spowodowaną poprawą infrastruktury komunalnej.

IV. Projektowane zmiany:

1. Przepisy materialne:

- 1) Wskazanie dodatkowej kategorii projektów, dla których przygotowanie dokumentacji może być objęte kredytem ze środków Funduszu. (Art. 1).

Należy wyraźnie wskazać, że kredyty ze środków Funduszu są przeznaczone na przygotowanie przez inwestorów projektów inwestycji komunalnych przewidywanych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej, a także ze środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Takie sformułowanie pozwoli na rozszerzenie kręgu zainteresowanych wnioskodawców przygotowujących projekty do realizacji w ramach obydwu mechanizmów finansowych. Natomiast Norweski Mechanizm Finansowy nie został wskazany w projekcie założeń, ponieważ nie zakończyły się jeszcze negocjacje pomiędzy Państwem-darczyńcą, Komisją Europejską, a Państwami członkowskimi UE. Negocjacje te są w toku i dopiero zakończenie negocjacji między Państwem – darczyńcą a Komisją Europejską pozwoli na rozpoczęcie negocjacji między Państwem - darczyńcą, a Państwem członkowskim UE. Zakończenie tych bilateralnych negocjacji da nam obraz obszarów które będą mogły być objęte wsparciem w ramach mechanizmu.

- 2) Rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy. (Art. 1).

Należy rozszerzyć ustawowy katalog potencjalnych kredytobiorców - podmiotów uprawnionych do uzyskania kredytu ze środków Funduszu. Poza gminami oraz ich związkami, uwzględnionymi w aktualnie obowiązującej ustawie o FRIK, do uzyskania preferencyjnego kredytu uprawnione powinny zostać powiaty i ich związki – wpłynie to pozytywnie na realizację projektów infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Pomoc powinna być skierowana do tych inwestorów będących jednostkami samorządu terytorialnego, które nie posiadają odpowiednich środków finansowanych na przygotowanie dokumentacji inwestycji komunalnych.

- 3) Rozszerzenie katalogu kosztów przygotowania projektów inwestorów. (Art. 4).

Ustawa o FRIK ma być pomocna gminom, ich związkom, powiatom oraz ich związkom w przygotowaniu projektów inwestycji komunalnych. Zasadne jest zatem jak najszersze ujęcie katalogu dokumentów, które mogą być pokrywane ze środków Funduszu. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do przedstawienia projektu do oceny właściwej instytucji, która przyjmuje projekty do dofinansowania jest często bardzo kosztowne. W związku z powyższym katalog kosztów przygotowania projektów powinien obejmować również koszty:

- dokumentacji przetargowej,
- dokumentacji związanej z ocenami oddziaływania na środowisko,
- dokumentacji przyrodniczej (w tym m.in. planów ochrony gatunków i siedlisk, inwentaryzacji przyrodniczej, opisu stanu istniejącego wraz z analizą potrzeb oraz analizą opcji),
- wydatków poniesionych na opłaty związane z koniecznością uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych na etapie przygotowania przedsięwzięcia,
- business planu,
- map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt.

Elementy te powinny zostać uwzględnione w ustawie.

4) Podwyższenie maksymalnej kwoty kredytu do 1.000.000 zł. (Art. 9 ust. 1).

Zmiana wynika z konieczności objęcia wsparciem ze środków Funduszu dużych inwestycji komunalnych, dla których przewidziana w ustawie o FRIK dotychczasowa granica 500.000 zł jest kwotą niewystarczającą dla przygotowania kompletnej dokumentacji. Wprowadzenie przedmiotowej zmiany do ustawy o FRIK postuluje Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „BGK”. Z analiz przeprowadzonych przez BGK wynikało, że maksymalna kwota udzielanego kredytu ze środków Funduszu jest zbyt niska i niewystarczająca – konsekwencją takiego stanu rzeczy jest niewielkie zainteresowanie instrumentami Funduszu. Dotychczasowe wyniki akcji kredytowej wskazują, że wysokość kredytu nie odpowiada oczekiwaniom potencjalnych kredytobiorców. Podwyższenie kwoty proponowane jest w związku z analizą BGK, który oszacował, że taka właśnie suma zapewniłaby pokrycie koniecznych wydatków na przygotowanie projektu inwestycji komunalnej.

5) Ujednolicenie i dostosowanie terminologii. (Art. 1, 4, 7 ust. 2 i 3, art. 9 ust. 1).

Dotychczas stosowane w ustawie o FRIK pojęcie „projekt”, w kontekście odnoszącym się do przepisów o wykorzystywaniu funduszy strukturalnych³⁾, może wprowadzać w błąd, ponieważ przepisy te posługują się pojęciem „projekt” lub równoważnym „operacja” w znaczeniu pełnej realizacji przedsięwzięcia łącznie ze sprawozdawczością z postępów realizacji, kontrolą i rozliczeniem. Ponieważ środki Funduszu są wykorzystywane do przygotowywania dokumentacji czyli załącznika do wniosku o dofinansowanie projektu przeznaczonego do realizacji w ramach programów operacyjnych to właściwszym byłoby posługiwanie się w ustawie o FRIK pojęciem „dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu”, a nie pojęciem „projekt”. Aby wyeliminować nieporozumienia interpretacyjne co do przeznaczenia kredytu ze środków Funduszu w ustawie o FRIK wyraz „projekt” należy zastąpić wyrazem „dokumentacja”.

6) Określenie proporcji podziału zysku. (Dodanie art. 9a).

W nowelizacji precyzyjnie będą określone proporcje podziału zysku w planie finansowym Funduszu przeznaczanego w danym roku na poszczególne cele, tj. na zwiększenie Funduszu, na kapitały działalności własnej BGK oraz na nagrody, składki ZUS i podatek. W 2007 r. cały zysk Funduszu przekazany został na kapitały działalności własnej BGK, a w 2008 r. 83,38% zysku na kapitały działalności własnej BGK, jedynie 16,62% zysku za 2008 r. zostało przeznaczone jako wkład własny Funduszu.

---

³⁾ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.); rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. L 210 z 31.7.2006, str. 25); rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. L 371 z 27.12.2006, str. 1).

Dlatego też należy uregulować kwestię podziału zysku Funduszu w ustawie o FRIK w następujący sposób: zysk netto osiągnięty na działalności Funduszu, przeznacza się w 80 % na zasilenie Funduszu, w 20 % na dokapitalizowanie BGK (ta część zysków mogłaby być dzielona zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego). Wprowadzenie takiego rozwiązania zapobiegnie sytuacji, w której Rada Nadzorcza BGK dowolnie kształtuje podział zysku Funduszu przeznaczając całą jego kwotę na fundusz zapasowy BGK, nagrody, ZUS i podatek, nie powiększając równocześnie Funduszu, a jednocześnie zapewni środki dla BGK na ewentualne nagrody dla pracowników obsługujących FRIK i pochodne od nich (w 2008 roku na nagrody, ZUS, ZFŚS i podatek).

2. Przepisy upoważniające:

Upoważnienie ustawowe zawarte w art. 10 ustawy o FRIK powinno zostać skorygowane w taki sposób, aby uwzględniało projektowane regulacje. Dodatkowo delegacja powinna zostać uzupełniona o wytyczne, zgodnie z konstytucyjnymi zasadami tworzenia upoważnień ustawowych.

3. Przepisy karne:

Nowelizacja ustawy o FRIK, ani sama ustawa o FRIK nie przewidują wprowadzania przepisów dotyczących odpowiedzialności karnej.

4. Przepisy przejściowe:

Zmiana ustawy o FRIK zmodyfikuje zasady udzielania kredytów ze środków Funduszu. W związku z powyższym w nowelizacji należy uregulować sytuację prawną podmiotów, inwestorów, którzy już podpisali z BGK umowy kredytowe. Aby zapewnić stabilizację i poczucie pewności tym inwestorom w nowelizacji należy wprowadzić zasadę, zgodnie z którą umowy zawarte przed wejściem w życie ustawy zmieniającej są realizowane i rozliczane na dotychczasowych zasadach.

Jednak aby nowe regulacje wprowadzane nowelizacją do ustawy o FRIK mogły być w pełni wykorzystane należy zostawić możliwość, o ile inwestor wyrazi taką wolę, do aneksowania dotychczasowych umów, dając tym samym asumpt do skorzystania z nowych możliwości wprowadzonych nowelizacją.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. nowej ustawy o finansach publicznych⁴ przeprowadzono analizę prawną dotyczącą ewentualnych zmian w statusie prawnym Funduszu. Jak się okazało, ponieważ Fundusz nie jest funduszem celowym, to jego sytuacja prawna nie uległa zmianie. Z tego też powodu nie są konieczne żadne zmiany, które uwzględniałyby nowe regulacje wprowadzone nową ustawą o finansach publicznych.

---

⁴ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

5. Przepisy końcowe:

Zmiany w ustawie o FRIK są konieczne już teraz, aby projekty, dla których dokumentacja może być przygotowana przy pomocy środków z Funduszu mogły być zrealizowane jeszcze w obecnej perspektywie finansowej. Z tego też powodu należy wskazać 14-dniowe *vacatio legis*, co jest w pełni zgodne z utrwaloną już linią orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego dla prawidłowej legislacji.

Ocena Skutków Regulacji

I. Wpływ projektowanej ustawy na:

1. sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Nowelizacja ustawy nie spowoduje zmian z punktu widzenia budżetu państwa, ponieważ nie są planowane zasilenia Funduszu środkami budżetowymi. Do chwili obecnej Funduszu otrzymał z budżetu państwa 45 mln zł (15 mln w 2004 r. i 30 mln w 2005 r.). Ryzyko kredytowe związane z rozszerzeniem zakresu podmiotowego o powiaty i ich związki oraz zwiększenie maksymalnej kwoty dostępnego kredytu jest znikome z uwagi na fakt, że kredyt jest przyznawany wyłącznie jednostkom samorządu terytorialnego, a łączna kwota udzielonego kredytu w odniesieniu do poszczególnych projektów nie może przekroczyć 80% zaplanowanych kosztów netto przygotowywanej dokumentacji.

2. rynek pracy:

Proponowane zmiany przyczynią się do zwiększenia stopnia realizacji większych projektów inwestycyjnych przez gminy, związki gmin oraz powiaty i związki powiatów. Zwiększona realizacja wsparcia projektów inwestycji komunalnych może skutkować pozytywnym wpływem na rynek pracy poprzez wspieranie tworzenia nowych bądź zachowania obecnych miejsc pracy.

3. konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Nowelizacja ustawy przyczyni się do zwiększenia dostępności do środków Funduszu, a tym samym do wzmocnienia działań inwestycyjnych podejmowanych przez powiaty, gminy i ich związki, co z kolei może prowadzić do poprawy warunków i zakresu prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.

4. sytuację i rozwój regionalny:

Nowelizacja ustawy przyczyni się do wzmocnienia działań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego, a tym samym będzie miała korzystny wpływ na rozwój regionów, w konsekwencji wpłynie na zwiększenie wykorzystania środków Funduszu oraz absorpcji środków unijnych.

II. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Projekt założeń był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych – został uzgodniony z członkami Rady Ministrów, w tym z Ministrem Finansów nadzorującym Bank Gospodarstwa Krajowego (inicjatora podjętych przez MRR działań legislacyjnych).

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o FRIK został przekazany do konsultacji następującym podmiotom:

- 1) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 2) Reprezentatywnym związkom pracodawców i pracowników,
- 3) Marszałkom Województw.

Do projektu uwagi zgłosili:

- 1) Zarząd Województwa Łódzkiego,
- 2) Marszałek Województwa Śląskiego,
- 3) Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
- 4) Związek Powiatów Polskich.

Uwagi w ramach konsultacji społecznych, co do zasady, obejmują 3 kategorie zagadnień:

1. Objęcie katalogiem adresatów również związków powiatów, co zostało przyjęte i wprowadzone już do projektu założeń.
2. Wskazanie, że kredyty ze środków Funduszu mogą być przeznaczane również na przygotowanie przez jednostki samorządu terytorialnego projektów inwestycji komunalnych przewidywanych do współfinansowania ze środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, co także zostało przyjęte i wprowadzone już do projektu założeń.
3. Dokapitalizowanie Funduszu. Uwaga ta nie została uwzględniona. Aktywa FRIK wynoszą 47.927.000 zł, nie jest to olbrzymia suma, jednak należy zważyć na cel nowelizacji ustawy o FRIK, a jest nim pobudzenie zainteresowania podmiotów uprawnionych do ubiegania się o kredyty z Funduszu. Zatem nie jest celowe dokapitalizowanie Funduszu, dopóki nie zwiększy się ilość udzielanych kredytów w ramach Funduszu.